

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการสะท้อนภาพกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยของหนังสือพิมพ์รายวัน เพื่อศึกษาบทบาทของหนังสือพิมพ์รายวันในฐานะสถาบันทางสังคมที่มีหน้าที่ในการสะท้อนภาพเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม ประเทศชาติ มาสู่การรับรู้ของมวลชนผู้รับสาร ด้วยบรรทัดฐานของความรับผิดชอบทางสังคม ว่ามีการทำหน้าที่ที่พึงประสงค์ของสื่อสารมวลชนในการสะท้อนภาพกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยอันประกอบด้วย กลุ่มชาติพันธุ์อันหลากหลาย โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้เลือกกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสังคมไทยมาช้านาน ได้แก่ ชาวจีน ชาวอินเดีย ชาวพม่า ชาว และชาวไทยมุสลิมภาคใต้ ว่ามีการนำเสนอเนื้อหาออกมาอย่างไร ลักษณะใด โดยมุ่งตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

1. หนังสือพิมพ์รายวันมีบทบาทในการสะท้อนภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมไทยกลุ่มใดบ้าง อย่างมากน้อยเพียงใด และในลักษณะใด
2. หนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกลุ่มชาติพันธุ์ ในสังคมไทยแตกต่างกัน หรือคล้ายคลึงกันอย่างไร
3. ผู้บริหารข่าวมีแนวทางอย่างไรในการนำเสนอหรือสะท้อนภาพกลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมไทย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้แนวทางการวิจัยโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิเคราะห์เนื้อหาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวันที่เจาะจงเลือกตามประเภทของหนังสือพิมพ์ ที่เป็นคุณลักษณะของหนังสือพิมพ์รายวันในประเทศไทย 2 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม (Popular Newspapers) คือ ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์รายวันประเภทคุณภาพ (Quality Newspapers) คือ มติชน ที่ออกจำหน่ายในช่วงระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2543 - 31 ธันวาคม 2543 เดือนเว้นเดือน เป็นระยะเวลา 6 เดือน ได้ชื่อฉบับละ 184 วัน รวม 368 ฉบับ

การวิจัยได้กำหนดสมมุติฐานต่อไปนี้

1. หนังสือพิมพ์รายวันมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย ในรูปแบบข่าวมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ
2. หนังสือพิมพ์รายวันมักนำเสนอประเด็นของเหตุการณ์ด้านร้าย มากกว่าประเด็นเหตุการณ์ด้านดี ในเรื่องเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย
3. ภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมไทยที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวันมักเป็นภาพลักษณ์ในบทบาทเชิงลบ มากกว่าภาพลักษณ์ในบทบาทเชิงบวก

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบสมมุติฐานด้วยสถิติไคสแควร์ (χ^2)

สรุปผลการวิจัย

ปริมาณการนำเสนอ

หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 2 ชื่อฉบับ มีการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยทั้งสิ้น 462 ชิ้น โดยไทยรัฐนำเสนอจำนวน 302 ชิ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 65.36 และ มติชน 160 ชิ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.3

เมื่อจำแนกตามกลุ่มพันธุ์ต่าง ๆ ทั้ง 5 กลุ่ม พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับชาวจีนมากที่สุดคือ 202 ชิ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.72 ชาวพม่าจำนวน 134 ชิ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.00 ชาวไทยมุสลิมจำนวน 60 ชิ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.98 ชาวอินเดียจำนวน 35 ชิ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.57 และชาวเขาถูกนำเสนอที่น้อยที่สุดจำนวน 31 ชิ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.7

รูปแบบการนำเสนอ

หนังสือพิมพ์รายวัน โดยรวม มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยในรูปแบบของข่าวมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ โดยนำเสนอรวมกันเป็นจำนวนร้อยละ 55.41 รองลงมาได้แก่ รูปแบบคอลัมน์ประจำนำเสนอร้อยละ 14.28 รายงาน/สารคดี ร้อยละ 13.85 ภาพข่าวและภาพ

ประกอบเนื้อหาร้อยละ 8.87 บทบรรณาธิการร้อยละ 3.24 ภาพการ์ตูน ร้อยละ 2.81 และบทความถูก
นำเสนอน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 1.51

เมื่อจำแนกความประเภทหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ (มติชน) มีการนำเสนอเนื้อหา ในรูปแบบ
ข่าวมากที่สุดถึงร้อยละ 57.5 โดยชาวอินเดียถูกนำเสนอในสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ
รูปแบบ รายงาน/สารคดี ร้อยละ 21.88

ประเภทหนังสือเชิงปริมาณ (ไทยรัฐ) มีการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบข่าวมากที่สุด ร้อยละ
54.30 โดยชาวเขาจะถูกนำเสนอในรูปแบบข่าวเป็นสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 70.00 รองลงมาคือรูป
แบบคอลัมน์ประจำ ร้อยละ 15.89

ประเภทเนื้อหาที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย

หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 2 ชื่อฉบับ มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์เนื้อหาประเภท
ความไม่สงบในสังคม-ปัญหาสังคม-อาชญากรรม-วินาศกรรม รวมกันมากที่สุด จำนวนร้อยละ 58.44
ส่วนเนื้อหาประเภทการเมืองในประเทศ และเนื้อหาประเภท ศาสนา ศิลป วัฒนธรรม ถูกนำเสนอใน
ปริมาณใกล้เคียงกัน โดยนำเสนอร้อยละ 12.58 และ 11.25 ตามลำดับ ขณะที่เนื้อหาประเภทอื่น ๆ ไม่
ว่าจะเป็นเนื้อหาประเภทเศรษฐกิจ, ภัยพิบัติ-สิ่งแวดล้อม, การศึกษา-วิทยาศาสตร์-การพัฒนา, กีฬา
และ สงคราม ความเคลื่อนไหวทางทหาร ถูกนำเสนอไม่มากนัก

เมื่อจำแนกตามประเภทหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ (มติชน) มีการนำเสนอเนื้อหาประเภทปัญหา
ความไม่สงบในสังคม-ปัญหาสังคม-อาชญากรรม-วินาศกรรม สูงสุด ร้อยละ 64.37 โดยชาวพม่า ถูก
นำเสนอในสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 83.33 รองลงมาคือ เนื้อหาประเภทเศรษฐกิจร้อยละ 11.25

ประเภทหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ (ไทยรัฐ) มีการนำเสนอเนื้อหาประเภทปัญหาความไม่สงบในสังคม-ปัญหาสังคม-อาชญากรรม-วินาศกรรมสูงสุด ร้อยละ 55.29 โดยเขาถูกนำเสนอในสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 75.00 รองลงมาคือ เนื้อหาประเภทการเมืองในประเทศร้อยละ 14.90

ประเด็นเหตุการณ์ด้านดี-ด้านร้าย

หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 2 ชื่อฉบับมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย ในประเด็นเหตุการณ์ด้านร้ายเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาสังคม ความไม่สงบในสังคม อาชญากรรม วินาศกรรม ความขัดแย้ง การก่อความรุนแรง ฯลฯ โดยนำเสนอรวมกันเป็นจำนวนร้อยละ 61.90 ขณะที่เนื้อหาในเชิงบวก ถูกนำเสนอเพียงร้อยละ 38.09

เมื่อจำแนกตามประเภทหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ (มติชน) มีการนำเสนอเนื้อหาในประเด็นเหตุการณ์ด้านร้ายสูงสุด ร้อยละ 66.87 โดยชาวอินเดียถูกนำเสนอในสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 80.00 ส่วนประเด็นเหตุการณ์ด้านดี นำเสนอร้อยละ 33.12 โดยเขาถูกนำเสนอในสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 81.81

ประเภทหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ (ไทยรัฐ) มีการนำเสนอเนื้อหาในประเด็นเหตุการณ์ด้านร้ายสูงสุดร้อยละ 59.72 โดยชาวพม่าถูกนำเสนอในสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 83.7 ส่วนประเด็นเหตุการณ์ด้านดี นำเสนอร้อยละ 40.72 โดยชาวไทยมุสลิมภาคใต้ถูกนำเสนอในสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 56.25

การนำเสนอเนื้อหาตามองค์ประกอบคุณค่าข่าว

หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 2 ชื่อฉบับมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมไทย ที่มีองค์ประกอบคุณค่าข่าวในด้านความสำคัญและผลกระทบกับความขัดแย้ง นำเสนอในปริมาณใกล้เคียงกัน ร้อยละ 20.99 และ 20.77 รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบด้านความลึกลับ ชับซ้อน ซ่อนเงื่อน กับ เรา่อาวมณ์และความรู้สึก นำเสนอในปริมาณใกล้เคียงกัน ร้อยละ 10.82 และ 10.60

เมื่อจำแนกตามประเภทหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ (มติชน) มีการนำเสนอเนื้อหาที่มีองค์ประกอบคุณค่าข่าวในด้านความเด่นสูงสุด ร้อยละ 23.12 โดยชาวเขาถูกนำเสนอในสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 36.36 รองลงมาคือ องค์ประกอบคุณค่าข่าวด้านเร้าอารมณ์และความรู้สึก ร้อยละ 20.62 โดยชาวพม่าถูกนำเสนอในสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 46.29

ประเภทหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ (ไทยรัฐ) มีการนำเสนอเนื้อหาที่มีองค์ประกอบคุณค่าข่าวในด้านความเด่น กับความสำคัญและผลกระทบใกล้เคียงกัน ที่ร้อยละ 28.47 และ 27.15 โดยชาวจีน ถูกนำเสนอในสัดส่วนขององค์ประกอบคุณค่าข่าวด้านความเด่นมากที่สุด ร้อยละ 44.66 และชาวพม่าถูกนำเสนอในสัดส่วนขององค์ประกอบคุณค่าข่าวด้านความสำคัญและผลกระทบมากที่สุด ร้อยละ 68.75

สถานที่เกิดเหตุการณ์ในเนื้อหาที่นำเสนอ

หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 2 ชื่อฉบับ มีการนำเสนอสถานที่เกิดเหตุการณ์ในเนื้อหาที่กรุงเทพฯ และภาคกลางมากที่สุดจำนวนร้อยละ 46.96 รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันตกและภาคใต้ นำเสนอในจำนวนใกล้เคียงกัน ร้อยละ 17.74 และ 16.23

เมื่อจำแนกตามประเภทหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ (มติชน) มีการนำเสนอเนื้อหาที่กรุงเทพฯ และภาคกลางมากที่สุด จำนวนร้อยละ 35.62 โดยชาวจีนถูกนำเสนอในสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 51.92 รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันตก ร้อยละ 25.62 โดยชาวพม่าถูกนำเสนอในสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 72.22

ประเภทหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ (ไทยรัฐ) มีการนำเสนอเนื้อหาที่กรุงเทพฯ และภาคกลางมากที่สุด จำนวนร้อยละ 52.98 โดยชาวอินเดีย ถูกนำเสนอในสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 85.0 ภาคตะวันตกและภาคใต้ นำเสนอใกล้เคียงกัน ร้อยละ 13.57 และ 13.24 ขณะที่สถานที่เกิดเหตุการณ์ในภูมิภาคอื่น ๆ ถูกนำเสนอกระจัดกระจายกันไปไม่มากนัก

ภาพลักษณ์ของบทบาทในเชิงบวก-ลบ

หนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ชื่อฉบับ นำเสนอภาพลักษณ์ในเชิงลบมากที่สุดถึงร้อยละ 62.33 ขณะที่นำเสนอภาพลักษณ์ในบทบาทเชิงลบเพียงร้อยละ 37.66 เท่านั้น ทั้งนี้โดยภาพลักษณ์ที่ถูกนำเสนอจำนวนค่อนข้างมากได้แก่ กลุ่มภาพลักษณ์ของผู้ต้องหา-ผู้ถูกดำเนินคดี, กลุ่มภาพลักษณ์ของฆาตกร-อาชญากร-มาเฟีย, กลุ่มภาพลักษณ์ของโจรก่อการร้าย-ก่อวินาศกรรม เป็นภาพลักษณ์ที่ถูกนำเสนอค่อนข้างมากกว่าภาพลักษณ์ในด้านอื่น โดยนำเสนอจำนวนร้อยละ 21.64, 17.31 และ 14.5 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามประเภทหนังสือรายวันเชิงคุณภาพ (มติชน) นำเสนอภาพลักษณ์ในบทบาทเชิงลบสูงสุด ร้อยละ 67.5 โดยชาวพม่าถูกนำเสนอภาพลักษณ์ในเชิงลบในสัดส่วนสูงสุดร้อยละ 87.03 กลุ่มภาพลักษณ์ ผู้ต้องหา-ผู้ถูกดำเนินคดี เป็นกลุ่มภาพลักษณ์เชิงลบที่ถูกนำเสนอมากที่สุดร้อยละ 25.00

ประเภทหนังสือพิมพ์รายวันเชิงปริมาณ (ไทยรัฐ) นำเสนอภาพลักษณ์ในบทบาทเชิงลบสูงสุด ร้อยละ 59.60 โดยชาวพม่าถูกนำเสนอภาพลักษณ์ในเชิงลบในสัดส่วนสูงสุดร้อยละ 95.00 กลุ่มภาพลักษณ์ ผู้ต้องหา-ผู้ถูกดำเนินคดีเป็นกลุ่มภาพลักษณ์เชิงลบที่ถูกนำเสนอมากที่สุดร้อยละ 19.86

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 หนังสือพิมพ์รายวันมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ ต่าง ๆ ในสังคมไทยในรูปแบบของข่าวมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ

จากผลการทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าไคสแควร์ (χ^2) สรุปได้ว่า จำนวนเนื้อหาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยที่นำเสนอในรูปแบบของข่าวกับรูปแบบอื่น ๆ ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 2 ชื่อฉบับ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 2 ชื่อฉบับ มีการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของข่าวรวมกัน

จำนวน 246 ชิ้น ซึ่งมากกว่าการนำเสนอในรูปแบบอื่น ๆ รวมกัน ที่นำเสนอเพียง 216 ชิ้น ดังนั้น จึงเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 2 หนังสือพิมพ์รายวันมักนำเสนอประเด็นของเหตุการณ์ด้านร้ายมากกว่าประเด็นเหตุการณ์ด้านดีในเรื่องที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย

จากผลการทดสอบสมมุติฐาน โดยการทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าไคสแควร์ (X²) สรุปได้ว่า จำนวนเนื้อหาของประเด็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 2 ชื่อฉบับ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ชื่อฉบับ มีการนำเสนอประเด็นเหตุการณ์ในด้านร้ายรวมกันจำนวนทั้งสิ้น 286 ชิ้น ซึ่งมากกว่าการนำเสนอประเด็นเหตุการณ์ด้านดี ที่นำเสนอรวมกันเพียง 176 ชิ้น เท่านั้น ดังนั้น จึงเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัยที่ 3 ภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวันมักเป็นภาพลักษณ์ในเชิงลบ มากกว่าภาพลักษณ์ในเชิงบวก

จากผลการทดสอบสมมุติฐานโดยการทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าไคสแควร์ (X²) สรุปได้ว่า จำนวนภาพลักษณ์ในเชิงลบกับภาพลักษณ์ในเชิงบวกของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย ที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยทั้ง 2 ชื่อฉบับ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 2 ชื่อฉบับ มีการนำเสนอภาพลักษณ์ในเชิงลบ จำนวนถึง 288 ครั้ง ซึ่งมากกว่าภาพลักษณ์ในบทบาทเชิงบวก ที่นำเสนอเพียง 174 ครั้ง ดังนั้น จึงเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการสะท้อนภาพกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยของหนังสือพิมพ์รายวัน มีประเด็นน่าสนใจที่จะอภิปรายดังนี้

การทำหน้าที่สะท้อนภาพสมาชิกในสังคมของสื่อมวลชน

ภารกิจของสื่อมวลชน ในสังคมสมัยใหม่นั้นคือ การรวมตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคมกับการอบรมปณิธานให้กับสมาชิกของสังคม เนื่องจากสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องมีการแบ่งแยกแตกออกเป็นส่วยย่อย ๆ ภารกิจของสื่อมวลชนในสังคมลักษณะดังกล่าวก็คือ นำเอาส่วนต่าง ๆ ที่แตกแยกย่อยมารวมกันให้ได้ว่าเป็นปึกแผ่นทั้งทางสังคมและทางอุตสาหกรรม ตลอดจนการเอาประสบการณ์ต่าง ๆ มารวมกันเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และรับรู้ถึงส่วนรวมทั้งหมดของสังคม ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเป็นข่าวสารที่มีสาระแต่อย่างใด แต่ยังคงรวมถึงความบันเทิง และความสนุกสนานที่สามารถทำให้ผู้รับสารเกิดความตระหนักรู้ถึงส่วนรวมทั้งหมด มีความรู้ถึงความต่อเนื่องของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม และมีประสบการณ์ร่วมกัน (McCormack, 1961)

จากงานของนักวิชาการตะวันตกหลายคนกล่าวไว้ว่า ภารกิจของหนังสือพิมพ์ หมายถึง ภารกิจในการประสานสังคมเข้าไว้ด้วยกัน เป็นผู้นำกับสาธารณชน เป็นเวทีสำหรับแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้นำกับสาธารณชนตอบสนองต่อความต้องการทางด้านข่าวสาร เป็นช่องทางในการแสดงความเห็นต่อกลุ่มต่าง ๆ เป็นกระจกสะท้อนภาพของสังคม เป็นเครื่องมือสำหรับการเปลี่ยนแปลง เป็นตัว "จิตสำนึกของสังคม"

ส่วนใหญ่แล้วเราคาดหวังกันว่า การนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันจะเป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมตามความเป็นจริง เป็น "ข่าว" และ "ข้อมูล" ที่มีเนื้อหา "ความเป็นจริง" มากที่สุด และจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าลักษณะการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวัน มีการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย ในรูปแบบของข่าวค่อนข้างมาก กล่าวคือนำเสนอร้อยละ 55.41 ของรูปแบบการนำเสนอทั้งหมดที่

นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวัน เนื่องด้วยข่าวเป็นรูปแบบหลักที่ทำให้ประชาชนผู้รับสารได้รับทราบความเป็นไปที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม ประเทศชาติ ประจำวัน กล่าวได้ว่าข่าวก็คือหัวใจหลักของหนังสือพิมพ์ และโดยทั่วไปแล้วในหนังสือพิมพ์จะมีข่าวเป็นรูปแบบหลักที่นำเสนอมากกว่าครึ่งของหนังสือพิมพ์ อาจแสดงให้เห็นว่า การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย ปรากฏออกมาในรูป "ข้อเท็จจริง" ที่เป็นข่าวมากกว่า "ข้อคิดเห็น" ที่เป็นรูปแบบการนำเสนอต่าง ๆ แต่ในความเป็นจริงแล้ว การนำเสนอ "ข้อเท็จจริง" ในรูปของข่าว ก็มีใช้ว่าจะปราศจากข้อคิดเห็นเสมอไป พบว่าเนื้อหาในข่าว มีการสอดแทรกความคิดเห็นและแสดงภาพลักษณ์อยู่ไม่น้อย

อย่างไรก็ตาม การที่หนังสือพิมพ์รายวันนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของข่าวมากนั้น ก็สะท้อนให้เห็นว่านักข่าว หรือหนังสือพิมพ์สามารถที่จะเลือกนำเสนอเรื่องราว เหตุการณ์อะไรของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยตามที่หนังสือพิมพ์รายวันต้องการตามมุมมองของผู้สื่อข่าวหรือหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ทั้งนี้เพราะถึงแม้ว่าการรายงานข่าวนั้นต้องรายงานตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ตามความเป็นไปของเหตุการณ์ โดยไม่มีการสอดแทรกความคิดเห็นใด ๆ ของผู้สื่อข่าว แต่ในความเป็นจริงนั้นการรายงานข่าว เป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้สื่อข่าว หรือหนังสือพิมพ์จะใช้ในการสร้างตามขอบธรรมในสิ่งที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ นั้นถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นวิธีการเขียนข่าว การพาดหัวข่าว การนำเสนอแหล่งข่าว ตลอดจนความคิดเห็นของนักข่าวเองที่สอดแทรกเข้าไปในข่าว ที่ล้วนแล้วแต่มีส่วนร่วมในการชี้้นำทำให้เหตุการณ์หนึ่ง ๆ ที่มาสู่การรับรู้ของผู้รับสารเป็นไปตามที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ

เช่น การนำเสนอข่าวปัญหาการก่อการร้ายของผู้อพยพชาวพม่าในไทย ไม่ว่าจะเป็นกรณีกลุ่มกะเหรี่ยงก๊อดดาร์มีบุกยึดโรงพยาบาลศูนย์ราชบุรี หรือกรณีนักโทษชาวพม่าแหกคุกจับผู้คุมเป็นตัวประกัน หนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับล้วนนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับชาวพม่าในลักษณะเชิงลบ แสดงถึงความโหดเหี้ยม ป่าเถื่อน นิยมความรุนแรง ไร้มนุษยธรรม เป็นภาพของผู้ร้าย อาชญากร ฆาตกร เป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง และเมื่อมีเหตุการณ์ในลักษณะเช่นเดียวกัน สื่อมวลชนก็จะยิ่งนำเสนอภาพเนื้อหาของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวพม่าในเชิงลบตอกย้ำความนึกคิด และภาพลักษณ์ในด้านลบของชาวพม่าให้เกิดแก่ประชาชนโดยทั่วไป

การนำเสนอข่าวนักธุรกิจชาวอินเดีย วิจัย คาดาม ถูกลอบสังหาร โดยมีการสืบสวนพบ ประเด็นการทำผิดกฎหมาย การสร้างอิทธิพล การทำธุรกิจผิดกฎหมาย ที่โยงใยไปถึงแก๊งมาเฟียแขกในประเทศไทยที่ถูกจ้างให้เป็นผู้ลงมือสังหาร ก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของชาวอินเดียในประเทศไทยว่าเป็นผู้มีอิทธิพล สร้างกระแสความหวาดกลัวแก่ประชาชนไทยที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ทำให้ผู้ตกเป็นข่าวพัวพันในคดีดังกล่าวต้องออกมาชี้แจง เพราะสร้างความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงเป็นอย่างมาก

การนำเสนอข่าวปัญหาในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ของหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่าหากมีเหตุการณ์เกี่ยวกับการก่อวินาศกรรม การข่มขู่ สถานที่ต่าง ๆ นักข่าวจะมุ่งไปที่ประเด็นผู้ก่อการร้าย ขบวนการแบ่งแยกดินแดน 4 จังหวัดภาคใต้ โดยพยายามโยงเหตุการณ์ให้มาเป็นเรื่องของ การก่อการร้ายให้ได้ กล่าวคือ การที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่มีประชากรเป็นชาวมุสลิม ซึ่งมีทั้งคนดี คนไม่ดี มีทั้งโจรผู้ร้ายที่เป็นภัยต่อสังคม โดยเมื่อมีคดีความก็ย่อมมีผู้ร้ายที่เป็นชาวมุสลิมธรรมดา แต่พบว่าหากเป็นเรื่องของโจรมุสลิม หนังสือพิมพ์รายวันมักจะโยงเป็นเรื่องของผู้ร้ายแบ่งแยกดินแดนจนได้

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับชาวจีนของหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่าหากมีเหตุการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรม การลอบสังหาร นักข่าว หรือหนังสือพิมพ์รายวันมักจะมุ่งนำเสนอข่าวไปที่ประเด็นการฆ่าล้างแค้น การหักหลังในธุรกิจเถื่อน การพนัน การสร้างอิทธิพลของมาเฟียชาวจีน ที่รู้จักกันดีในเชิงลบ คือแก๊งลูกหมู ที่มีมีการนำเสนอข่าวฆาตกรรมชาวจีนด้วยตนเองในปัญหาธุรกิจเถื่อนด้วยความโหดเหี้ยม สยดสยอง

สอดคล้องกับการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับชาวเขา ที่มักมีการนำเสนอเนื้อหาของชาวเขาที่กระทำผิดกฎหมาย โดยเฉพาะการค้ายาเสพติด การทำงานเป็นโสเภณี การก่อความรุนแรง ฆาตกรรมนายจ้าง หรือมีการหักหลังในการทำธุรกิจเถื่อน การค้าแรงงานผู้หญิง เมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงที่มีชาวเขาเข้าไปมีส่วนเกี่ยวพัน มักจะถูกนักข่าวนำเสนอข่าวไปในด้านลบ และสรุปประเด็นไปว่าชาวเขา ก่อคดีค้ายาเสพติด การเป็นโสเภณีทั้งที่ส่วนใหญ่จะเป็นการถูกล่อลวงโดยคนไทยพื้นราบนั่นเอง

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่ากรรงานข่าวของนักข่าวมักเป็นการรายงานตามกระแสของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมอยู่ในขณะนั้นเป็นหลัก เมื่อเกิดเหตุการณ์เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมซึ่งมักจะเป็นเหตุการณ์ การก่อการร้าย การก่อวินาศกรรม การก่อความไม่สงบในสังคมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในห้วงเวลาที่ทำการศึกษา แต่การนำเสนอเนื้อหาของสื่อมวลชนที่ชอบสร้างหรือทำให้เหตุการณ์ดูใหญ่โต และการที่ผู้รายงานข่าวสามารถนำเสนอเนื้อหาไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งตามความต้องการของผู้รายงานข่าวได้ทั้งสิ้นแล้ว ยิ่งสื่อมวลชนซึ่งเป็นกระแสหลักเป็นชนกลุ่มใหญ่ในสังคมมักจะนำเสนอแต่ข่าวในด้านลบ ดังนั้น การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบข่าว จะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารในการที่จะทำให้มีความรู้ความเข้าใจเหตุการณ์ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งตามทีผู้สื่อข่าวนำเสนอ ตอกย้ำประเด็นด้านใดด้านหนึ่งเป็นระยะเวลาที่ต่อเนื่อง จึงทำให้ภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมที่สะท้อนผ่านหนังสือพิมพ์รายวัน จึงเป็นภาพของกลุ่มชนที่มีความโหดร้าย ก่อความรุนแรง ไร้มนุษยธรรม ด้วยเหตุนี้ในการรายงานข่าวเหตุการณ์ใด หากผู้สื่อข่าวหรือหนังสือพิมพ์ไม่มีความเป็นกลาง หรือความเที่ยงธรรมกับคู่กรณีทุกฝ่าย หรือนำเสนอไม่ครบถ้วนรอบด้าน จึงเป็นเรื่องที่น่าวิตกว่าเรื่องราวเหตุการณ์นั้น ๆ ที่นำเสนอทางหน้าหนังสือพิมพ์จะมีความเป็นจริงของเหตุการณ์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงสักเพียงใด

ส่วนรูปแบบของคอลัมน์ประจำรายงาน/สารคดี บทความ ถูกนำเสนอมากในลำดับถัดมานั้นเป็นส่วนของการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ อธิบายขยายความ พบว่าเป็นการรายงานในรูปแบบของคอลัมน์ประจำจากคอลัมนิสต์หลาย ๆ ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ มีการศึกษาวิเคราะห์เหตุการณ์จากข่าวหลาย ๆ ด้าน มีเวลาศึกษาทำความเข้าใจกับเหตุการณ์ มิใช่เขียนวิเคราะห์วิจารณ์ตามกระแสข่าวที่ส่วนมากเป็นไปตามอารมณ์ ความรู้สึกต่อเหตุการณ์เฉพาะหน้า ทำให้มุมมองที่นำเสนอมีความเป็นกลางมากขึ้น มองอย่างรอบด้านครบถ้วนมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอประเด็นเนื้อหาของคอลัมน์ประจำ รายงาน/สารคดี ทำให้เรามีมุมมองความคิด ความเข้าใจต่อประเด็นเหตุการณ์ในเรื่องราวที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างกรณีวิสามัญ 10 กะเหรี่ยง ที่บุกยึดโรงพยาบาลศูนย์ราชบุรี ได้มีคอลัมนิสต์หลายท่านที่ออกมาให้

ความเห็นว่าเป็นการวิสามัญฆาตกรรม ทำให้เกิดความสงสัยกันว่าเป็นความจริงแท้แน่นอนแล้ว หรือ โดยมังกรห้าเล็บ (ไทยรัฐ 1 ก.พ.43) ให้ความเห็นที่ "งานนี้รายการฆ่าเป็นทางเลือกทางเดียวหรือ ทำให้สะใจคนไทย กระบวนการฆ่าตามข่าวตอนแรกยังกะหนังบู๊ที่พระเอกนิโคลาส เคจเล่น เขียนบทได้ดี ผู้กำกับการแสดง นักแสดงก็ยิ่งดี ตัวประกันไม่มีรอยแมวข่วน ทุกอย่างจนแฮปปี้เอนด์ คูตีไปหมด มาสะกิดใจ ต่อเมื่อเห็นภาพ 10 ศพ ห่อผ้าเรียงรายกลายเป็นเกมปริศนาให้ทาย ห่อศพมิดชิดยังไม่พอยังรีบเอาไปฝัง ลุกลี้ลุกลอน ยังกะอยากทำลายหลักฐาน แต่หลักฐานก็ไหลประจានออกมาทางหน้าหนังสือพิมพ์จนได้ ทำไม แรมโบ้กระหริ่ง จึงสู้ในเครื่องแบบกางเกงในตัวเดียว บังเอิญตอนนี้มีมนุษยธรรมยังได้ดุลกับวิสามัญฆาตกรรมกระแสนไทยสะใจ มิตรประเทศก็ไม่ติเตียน..."

หรือการมองปัญหาที่เกิดขึ้นอีกด้านหนึ่งเป็นปัญหาด้านการข่าว การปฏิบัติงานบกพร่องของหน่วยงานด้านความมั่นคงของไทยเองที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นได้ ดังที่คอลัมน์ตีมาอาชญากรรม (ไทยรัฐ 27 ม.ค.43) เสนอความเห็นต่อเหตุการณ์ดังกล่าวว่า "หน่วยข่าวกรองของเรามีจุดรั่วของบุคลากรที่ชำนาญการจริง ๆ ซ้ำยังขาดข้อมูลที่ใช้ในการข่าวอย่างสิ้นเชิง จนกลายเป็นแผ่นดินที่ชาวต่างชาติกลุ่มแก๊งอาชญากรเข้าออก หรือกระทำการถูกอาจได้โดยง่าย แต่สิ่งที่น่าสะพรึงกลัวอย่างยิ่งคือ ความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิงของหน่วยข่าวกรองที่ไม่ได้มีข่าวระแคะระคายเข้าหูแม้แต่น้อย ทั้งที่กลุ่มโจรนี้เป็นกลุ่มเดียวกับนายจอนนี่นักศึกษาพม่า ที่เคยประกาศทำรัฐบาลไทยที่คืนอิสระภาพให้ ว่าจะกลับมาก่อการร้ายขึ้นอีกครั้งในประเทศไทย..."

แต่จากการศึกษา พบว่าการนำเสนอรูปแบบเนื้อหาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยนั้น นำเสนอในรูปแบบคอลัมน์ประจำ รายงานสารคดี เพียง 28.57 ซึ่งน้อยกว่ารูปแบบข่าวถึงครึ่งหนึ่ง ทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารจากการอ่านเนื้อหาในรูปแบบข่าวมากกว่า ขณะที่การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบข่าวมักจะมีภาพประกอบข่าว ภาพประกอบเนื้อหาที่เด่น หรือน่าสนใจสามารถเรียกร้องความสนใจ หรือทำให้เห็นภาพของเหตุการณ์ โดยภาพข่าวจะช่วยเน้นย้ำให้ข่าวดูน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะคำบรรยายใต้ภาพ เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้ภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ต่าง ๆ ยิ่งเป็นไปในทางลบมากยิ่งขึ้น

การสะท้อนภาพเบี่ยงเบนโดยเน้นภาพลบมากกว่าภาพบวก

กาญจนา แก้วเทพ (2535) กล่าวถึงสัมพันธภาพระหว่างสื่อมวลชนกับสังคม และความเป็นจริงว่า เป็นกระบวนการสร้างความเป็นจริงในสังคมชั้นใหม่ กล่าวคือการทำที่สื่อเลือกที่จะเสนอเนื้อหาใด และการให้ความหมายของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น เท่ากับเป็นการสร้างความเป็นจริงใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม

กล่าวได้ว่ากระบวนการสร้างความเป็นจริงทางสังคมของสื่อมวลชนนั้น สื่อมวลชนได้สร้างภาพลักษณ์ของตนเองว่า "สื่อจะทำหน้าที่เป็นกระจกสะท้อนสังคม" เมื่อสร้างภาพลักษณ์เช่นนี้ จึงทำให้ดูเหมือนว่าเมื่อของ "จริง" เป็นอย่างไร ภาพที่เกิดขึ้นในกระจกก็จะเป็นเช่นนั้น หรือกล่าวง่าย ๆ หนึ่งก็คือสื่อทำหน้าที่สะท้อนสิ่งที่มืออยู่นั่นเอง

จากการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์รายวันนั้นมักจะให้ความสำคัญกับการนำเสนอแต่ประเด็นด้านร้ายถึงร้อยละ 61.90 ไม่ว่าจะเป็นปัญหาสังคม ความไม่สงบในสังคม อาชญากรรม วินาศกรรม ความขัดแย้งเป็นหลัก ได้แก่ ปัญหาการก่อการร้ายเพื่อแบ่งแยกดินแดนของ ขจก.ชายแดนภาคใต้ ปัญหาการค้ายาเสพติดของชาวเขาทางภาคเหนือ ปัญหาแก๊งลูกหมูชาวจีนที่มีการลักลอบทำผิดกฎหมายหลายด้าน อาทิ ค่าแรงงานข้ามชาติ โสเภณีข้ามชาติ การจัดส่งคนจีนไปประเทศที่สาม ธุรกิจฟอกเงิน ธุรกิจค้าของเถื่อน ป่อนการพนัน การตั้งตัวเป็นมาเฟียผู้มีอิทธิพลคุมสถานบันเทิง การเรียกค่าคุ้มครอง เป็นต้น ปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวจีน ชาวพม่า ชาวเขา ที่มีมักก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา เช่น อาชญากรรม มักพบว่าแรงงานต่างด้าวเหล่านี้มักก่ออาชญากรรม ความรุนแรงได้ง่ายและบ่อยครั้ง ไม่ว่าจะกระทำต่อนายจ้างหรือคนงานต่างด้าวด้วยกันเอง ปัญหาการก่อการร้าย ก่อวินาศกรรมของกลุ่มชาวพม่าผู้พลัดถิ่นเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย หรือเพื่อตอบโต้การกดดันของทหารไทยที่ทำต่อชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ อาทิ การบุกยึดโรงพยาบาลศูนย์ราชบุรีของกลุ่มกะเหรี่ยงก๊อดอาร์มี และล่าสุดการจับผู้คุมเป็นตัวประกันเพื่อหลบหนีจากเรือนจำสมุทรสาครของนักโทษชาวพม่า เป็นต้น เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นประเด็นด้านร้ายด้วยกันทั้งสิ้น ขณะที่ประเด็นด้านดีที่นำเสนอ เช่น ประเด็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การลงทุน ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม บันเทิง กีฬา หรือประเด็นในเชิงบวกอื่น ๆ ถูกนำเสนอ

ในหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 2 ชื่อฉบับ ไม่มากนัก เพียงร้อยละ 38.09 ทั้งนี้การที่หนังสือพิมพ์รายวันนำเสนอ แต่ประเด็นด้านร้ายของเนื้อหาที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยเป็นจำนวนมากนั้นก็ตรงกับที่กาญจนา แก้วเทพ (2532) นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนที่ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าการที่หนังสือพิมพ์สนใจแต่เรื่องราวในเชิงลบความรุนแรงที่กระทบอารมณ์และความรู้สึกนั้นถือเป็นแบบฉบับในการเลือกเนื้อหาของหนังสือพิมพ์อยู่แล้วที่ดูจะให้ความสนใจเป็นพิเศษกับเนื้อหาในลักษณะดังกล่าว ซึ่งจากผลการศึกษาในครั้งนี้จะเห็นได้ว่าเรื่องราวของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมก็ดูจะเป็นไปตามแบบฉบับนี้เช่นกัน

สอดคล้องกับที่ Kessler (1994 อ้างโดยพรณพิมล ละโรชะมาศ, 2538) นักวิชาการตะวันตกได้เคยตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวของชนกลุ่มน้อยของหนังสือพิมพ์กระแสหลักว่าไม่ค่อยจะนำเสนอเรื่องของชนกลุ่มน้อย แต่หากจะนำเสนอขึ้นมา ก็มักจะนำเสนอแต่กระแสของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเช่น ขบวนการประท้วง ฯลฯ มากกว่าที่จะนำเสนอเนื้อหาในส่วนของความคิด เป้าหมาย หรืออุดมการณ์ของชนกลุ่มน้อย จากข้อสังเกตดังกล่าวนั้นก็ดูจะตรงกับกรณีหนังสือพิมพ์ไทยกับการนำเสนอเรื่องของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่เป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยนั้น ที่นำเสนอแต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามกระแส เช่น การก่อวินาศกรรม ก่อการร้ายของโจรแบ่งแยกดินแดน การตามจับกุมอาชญากรพ่อค้ายาบ้าที่เป็นชาวเขา ส่วนการนำเสนอเหตุการณ์ในส่วนที่จะสะท้อนความคิด เป้าหมาย หรืออุดมการณ์ของชนกลุ่มน้อย ในการที่จะอยู่ในสังคมไทยได้อย่างปกติสุข ร่วมสร้างสรรค์สังคมไทยไปสู่ความมีเสถียรภาพกลับนำเสนอไม่มากนัก

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ก็ไม่พบว่าหนังสือพิมพ์รายวันมีการนำเสนอเหตุการณ์ในส่วนที่จะสะท้อนความคิด เป้าหมาย หรืออุดมการณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมเลยอาจเป็นเพราะข้อจำกัดของการศึกษาที่ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เฉพาะเนื้อหาที่นำเสนอเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นการรายงานข่าวเชิงลบ และเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา มิใช่การศึกษาในกรณีเฉพาะ (Case study) ซึ่งจะได้ผลการวิเคราะห์ที่ละเอียด ลึกซึ้ง และสามารถให้ความรู้ในเชิงลึกกว่านี้ เช่น

การศึกษาอุดมการณ์ของชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ใด ๆ จากบทเพลงพื้นบ้าน บทกวี ดนตรี หรือนิทานพื้นบ้าน เป็นต้น ซึ่งการศึกษาคำนี้้อาจจะเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมในด้านอื่นต่อไป

นอกจากนี้ผลการวิจัยในครั้งนี้อาจจะตรงกับงานวิจัยหลาย ๆ ชิ้น กล่าวคือเนื้อหาในประเด็นด้านร้าย หรือเนื้อหาในเชิงลบจะถูกคัดเลือกโดยหนังสือพิมพ์มากกว่าเนื้อหาในลักษณะอื่น ๆ ทั้งนี้ก็เนื่องด้วยข่าวเชิงลบจะมีองค์ประกอบคุณค่าข่าวที่สำคัญ ที่จะทำให้ข่าวนั้น ๆ น่าสนใจ ดังที่ Sterenson และ Gaddy (อ้างโดย ปารณีย์ จันทกุล, 2540) ได้กล่าวว่าข่าวในเชิงลบนั้นมักจะมีคุณค่า เป็นคุณค่าข่าวที่สำคัญและมีเนื้อหาที่สะท้อนใจผู้รับสาร ส่วน Robert H. Bohle (1987) กล่าวว่า การที่ข่าวในเชิงลบถูกคัดเลือกโดยหนังสือพิมพ์มากกว่าข่าวลักษณะอื่น ๆ นั้น เพราะความเป็นลบจะให้คุณค่าในรายละเอียดมากกว่ามีความคลุมเครือน้อยกว่า และในสิ่งแวดล้อมเดียวกันความเป็นลบมักจะถูกเลือกสังเกตและจดจำได้ดีกว่านั่นเอง นอกจากนี้ความเป็นลบยังเรียกร้องความสนใจได้ดี ดังที่ Galtung และ Ruge (อ้างถึงใน Bohle, 1987) กล่าวว่า ข่าวในเชิงลบมีคุณสมบัติหลายประการ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้อ่าน เช่น ข่าวลบเข้ากับการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ ที่เรื่องราวความเสียหายมักเป็นที่ถูกใจของผู้อ่าน, ข่าวลบเป็นสิ่งที่คนเห็นคล้ายตามกันได้ง่าย เพราะไม่มีความกำกวม ไม่ต้องตีความ, ข่าวลบสอดคล้องกับจิตใจของคนอ่านในช่วงเวลาที่มีปัญหาหรือเต็มไปด้วยความต้องการภายในของผู้อ่าน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หนังสือพิมพ์ที่ต้อคำนึงถึงยอดขายเป็นหลักจึงมักจะนำเสนอเนื้อหาในเชิงลบ เพื่อเร้าอารมณ์ความสนใจของผู้อ่านให้ซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ นั่นเอง

ผลจากการศึกษาที่พบว่าหนังสือพิมพ์รายวันมักนำเสนอประเด็นเหตุการณ์ด้านร้ายเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคม ยังสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ถึงแนวทางการเสนอข่าวสารตามแนวคิดการกำหนดวาระข่าวสารด้วย กล่าวคือโดยทั่วไปเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือประเด็นปัญหาใดขึ้นในสังคม ผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านสื่อมวลชนจะพิจารณาโดยการประเมินคุณค่าของข่าว เพื่อให้ทราบว่าคุณค่าสำคัญของข่าวนั้นมีอยู่ในระดับใด และจะต้องมีกลวิธีรายละเอียดในการนำเสนอเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร โดยต้องมีการจัดวางข่าวสารเพื่อช่วยให้เกิดความเด่นสะดุดตา อันเป็นปัจจัยหนึ่งใน

การส่งเสริมความนิยมในการจัดวาระข่าวสารอีกด้วย อย่างไรก็ตามองศาความเข้มข้นของข่าวก็เป็นอีกส่วนหนึ่งในการเสริมบทบาทของการจัดวาระข่าวสาร ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี คือ

1. การเพิ่มหรือขยายพื้นที่ของข่าว ข่าวที่มีกรอบใหญ่กว่าข่าวอื่น ตลอดจนขนาดของตัวอักษรที่โตกว่าย่อมทำให้เห็นว่า ข่าวนั้นสำคัญชวนอ่านมากกว่า
2. ความถี่ในการรายงานข่าว การนำเสนอข่าวที่มีจำนวนบ่อยครั้ง เป็นการตอกย้ำความสนใจให้กับผู้รับสารมากขึ้น
3. ระยะเวลาในการนำเสนอข่าว ระยะเวลาที่มีความหมายใกล้เคียงกับความถี่ แม้จะมีการรายงานข่าวสารบ่อย แต่ถ้าเสนออยู่ไม่นานแล้วเลิกไป ก็จะทำให้การจัดวาระข่าวนั้นหมดบทบาทลงไปด้วย

สื่อมวลชนมีบทบาทอย่างมากในการที่จะทำให้คนเราได้ว่า ในสถานะความเป็นจริงทางสังคมนั้น มีเหตุการณ์หรือเรื่องอะไรเกิดขึ้นบ้าง และสื่อมวลชนอีกนั่นเองที่เป็นตัวกำหนดความสำคัญของประเด็นปัญหาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กล่าวคือ ประเด็นปัญหาใดก็ตามที่ได้รับความเอาใจใส่จากสื่อมวลชนมาก มีการนำเสนอมากในหน้าหนังสือพิมพ์ ในรายการข่าววิทยุ โทรทัศน์ มีการประโคมข่าวของเหตุการณ์ต่อเนื่องเป็นเวลาหลายวัน ผู้รับสารย่อมเกิดความคุ้นเคยกับประเด็นปัญหาดังกล่าว และตระหนักด้วยว่ามีความสำคัญ แต่หากประเด็นใดแม้ว่าจะมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประเด็นปัญหาอื่น แต่ไม่ได้มีการหยิบยกมาเอ่ยถึงในสื่อมวลชนเลย ประเด็นปัญหาดังกล่าวก็จะไม่อยู่ในสายตาหรือความคิดของผู้รับสาร

ดังตัวอย่างที่ถูกนำมาอ้างอิงเสมอในการศึกษา “การกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชน” ในแวดวงสื่อสารมวลชนในประเทศสหรัฐอเมริกา คือกรณีวอลเตอร์เกต ซึ่งแม้ว่าการเปิดโปงความทุจริตทางการเมืองจะมีไช่เรื่องใหม่แต่เมื่อหนังสือพิมพ์ประโคมข่าวอย่างครึกโครมและโทรทัศน์ทำการถ่ายทอดการประชุมฟังความของวุฒิสมาชิก ทำให้เหตุการณ์ดังกล่าว เป็นหัวข้อหรือประเด็นสาธารณะที่เด่นและสำคัญที่สุดในรอบปี

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาในแนวทางนี้ได้แก่ บุญเลิศ ศุภดิลก ศึกษาเรื่อง "สื่อมวลชนและหน้าที่การกำหนดวาระทางการเมืองในสังคมไทย" โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ 2 ชื่อฉบับ คือ ไทยรัฐและสยามรัฐ ว่ามีเสนอข่าวการเมืองมากน้อยเพียงไร ควบคู่ไปกับการสำรวจความตระหนักในความสำคัญของปัญหาของประชาชน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง พบว่า สื่อมวลชนสามารถทำให้คนตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา โดยหัวข้อข่าวที่สื่อมวลชนเสนอมีความสัมพันธ์เชิงสอดคล้องหัวข้อหรือประเด็นปัญหาที่ประชาชนกล่าวถึง (บุญเลิศ ศุภดิลก, อ้างถึงใน วรรณศิริ โมรากุล, 2539)

การทำหน้าที่นายประตู่ข่าวสาร

บทบาทของสื่อมวลชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการรายงานข้อมูลข่าวสารหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมนั้นเป็นการรายงานข่าวสารโดยผ่านกระบวนการเลือกสรรโดยสื่อมวลชน ข่าวเหตุการณ์เพียงบางอย่างเท่านั้นที่ได้รับการนำเสนอไปยังผู้อ่าน ทั้งนี้เนื่องด้วยข้อจำกัดน้อยนิดเป็นต้น ข่าวที่ได้รับการเผยแพร่จึงต้องมีการคัดเลือก ซึ่งกระทำโดยอาศัยกฎเกณฑ์บางอย่างในการประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน เช่นจะต้องเป็นข่าวที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ เป็นข่าวที่ส่งผลกระทบต่อส่วนรวมเป็นข่าวที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ เป็นต้น

กระบวนการทำงานของสื่อมวลชนดังกล่าวข้างต้น ก็คือการทำหน้าที่เป็นนายประตู่ข่าวสาร ซึ่งหมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่กลั่นกรอง เลือกสรรข่าวสารเพื่อเสนอไปยังสาธารณชน มีหน้าที่ที่จะควบคุมข่าวสารต่าง ๆ ที่จะผ่านไปยังประชาชนทั่วไป เป็นผู้ตัดสินใจว่าข่าวอะไรที่ควรส่งออกไป และข่าวสารอะไรควรจะต้องตัดออก โดยอาศัยวิธีการคัดเลือกและเรียบเรียงข่าว ตลอดจนกำหนดเวลาและจัดลำดับความสำคัญของข่าวนั้น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ปิดหรือเปิดประตูข่าวสาร โดยยืนอยู่ระหว่างตัวสารเองและผู้รับสาร

นอกจากนั้นบางครั้ง ผู้ที่ทำหน้าที่นี้จะถูกเรียกว่า "ผู้กรองสาร" ซึ่งหมายถึงผู้ควบคุมการไหลของข่าวสารทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ผู้กรองสารเหล่านี้ได้แก่ นักข่าว บรรณาธิการผู้เขียน ผู้

พิมพ์ นักวิจารณ์ ทั้งของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หนังสือพิมพ์แห่งชาติ สถานีโทรทัศน์ หรือสำนักข่าว เช่นนักข่าวได้รับมอบหมายจากบรรณาธิการข่าวให้ไปหาข่าว ขณะเดียวกันนักข่าวก็ทำหน้าที่เหมือนกับผู้กรองสาร นักข่าวจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าเขาจะเขียนข้อเท็จจริงในเรื่องข่าวนี้เป็นอย่างไร (อรนุช เลิศจรยารักษ์, 2531)

ข่าวสารต่าง ๆ ที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ เป็นผลมาจากการตัดสินใจของบุคคลหลายฝ่าย ในกองบรรณาธิการ เช่นผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ หรือบุคคลที่มีหน้าที่ในการคัดเลือกข่าวคนอื่น ซึ่งล้วนต้องใช้ดุลยพินิจของตนในการวินิจฉัยว่าข่าวใดมีคุณค่า ควรค่าแก่การนำเสนอต่อผู้อ่าน โดยที่ข่าวสารเหล่านั้น จะถูกกั้นกรองและนำมาคัดเลือกอย่างเป็นทางการและมีหลักเกณฑ์

หนังสือพิมพ์รายวันในฐานะนายประตูข่าวสาร (Gatekeeper) ผู้ทำหน้าที่เลือกสรร กั้นกรองเรื่องราว เนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ มาสู่ผู้รับสารนั้น จะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบคุณค่าข่าวในด้านใดในการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบคุณค่าข่าวในด้านความสำคัญและผลกระทบ, ความขัดแย้ง, ความลึกลับ ซับซ้อน ซ่อนเงื่อน และเร้าอารมณ์และความรู้สึก เรียงตามลำดับกันไป ส่วนองค์ประกอบด้านความแปลกใหม่และความหายนจะถูกนำเสนอไม่มากนัก ทั้งนี้จากผลการวิเคราะห์ในครั้งนี้จะได้คำตอบใกล้เคียงกับงานวิจัยของ ธงชัย มหาไตรภพ (2532) ที่ศึกษากระบวนการคัดเลือกข่าวสำหรับลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยของไทย ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านองค์ประกอบคุณค่าข่าว (News Value) เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกนำเสนอข่าวของผู้มีหน้าที่คัดเลือกข่าว โดยที่องค์ประกอบคุณค่าข่าวในด้านความขัดแย้ง ความเด่น ความสำคัญและผลกระทบ เป็นองค์ประกอบคุณค่าข่าวที่ผู้ทำหน้าที่คัดเลือกข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันของไทย จะเลือกนำเสนอมากกว่าองค์ประกอบคุณค่าข่าวในด้านอื่น ๆ

นอกจากนี้ยังพบว่าหนังสือพิมพ์รายวันมีแนวทางในการนำเสนอข่าว โดยให้ความสำคัญกับคุณค่าข่าวที่มีความสดใหม่ เป็นข้อเท็จจริงที่น่าสนใจ มีผลกระทบต่อผู้อ่านและประชาชนส่วนใหญ่ ส่วนการนำเสนอในรูปแบบของคอลัมน์ประจำ/รายงาน/สารคดี หลักในการนำเสนอ เพื่อสะท้อนภาพ

วิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ เพื่อต้องการเสนอเรื่องราว ปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้คนส่วนใหญ่ในสังคมได้รับทราบ สำหรับหนังสือพิมพ์บางฉบับ เช่น ไทยรัฐ กระบวนการคัดเลือกข่าวยังขึ้นอยู่กับภูมิภาคที่ส่งไปจำหน่ายเป็นสำคัญ โดยให้ความสำคัญกับข่าว หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละภูมิภาคเป็นหลักเนื่องจากการพิมพ์จำหน่ายเป็น 6 กรอบส่งไปจำหน่ายในแต่ละภูมิภาค การคัดเลือกข่าวจึงต้องตอบสนองความต้องการของผู้อ่านในแต่ละภูมิภาคได้

สำหรับสถานที่เกิดเหตุการณ์ในเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวัน ภาพโดยรวมการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยมีสถานที่เกิดเหตุการณ์ในกรุงเทพฯ และภาคกลาง มากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ของไทย ทั้งนี้เนื่องด้วยกรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงของประเทศที่เป็นศูนย์รวมอำนาจในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ มีรัฐมนตรี ข้าราชการ ตำรวจ ทหารชั้นผู้ใหญ่ ที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เหล่านี้ ที่มีสถานที่ทำการอยู่ในกรุงเทพฯ ดังนั้น สถานที่เกิดเหตุการณ์จึงมักเกิดขึ้นในกรุงเทพฯ นอกจากนั้นกรุงเทพฯ ยังเป็นศูนย์กลางของผู้นำกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เช่น เป็นจุดศูนย์กลางศาสนาอิสลามในประเทศไทย เนื่องด้วยเป็นที่ตั้งของสำนักจุฬาราชมนตรี, หอการค้าแห่งประเทศไทยมักเป็นศูนย์รวมของชาวจีนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ชุมชนชาวจีนขนาดใหญ่ เช่น เยวราช ลำเพ็ง ก็ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ, ชาวอินเดียมักจะต้องตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่มากในกรุงเทพฯ อาทิ พาหุรัด บริเวณเสาชิงช้า มักเป็นที่พบปะสังสรรค์ของกลุ่มชาวอินเดีย

ทั้งนี้เมื่อจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ แล้ว พบว่าชาวพม่าจะมีการนำเสนอเนื้อหาที่มีสถานที่เกิดเหตุการณ์ในสัดส่วนมากในบริเวณภาคตะวันตก, ชาวเขมามีการนำเสนอเนื้อหาที่มีสถานที่เกิดเหตุการณ์ในสัดส่วนมากในบริเวณภาคเหนือ และชาวไทยมุสลิมมีการนำเสนอเนื้อหาที่มีสถานที่เกิดเหตุการณ์ในบริเวณภาคใต้ในสัดส่วนมากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ซึ่งสัมพันธ์กับการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยนั่นเอง

การสร้างภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ โดยสื่อมวลชน

เนื่องจากภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เกิดจากการที่คนเรารับรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้งจากประสบการณ์ตรงและอ้อม สื่อมวลชนเป็นประสบการณ์ทางอ้อมของประชาชน หนังสือพิมพ์จึงสร้างภาพลักษณ์ของสิ่งต่าง ๆ ให้กับประชาชน หนังสือพิมพ์ยังมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อ่าน ให้มีอคติและลำเอียงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และมีอิทธิพลกำหนดให้ผู้อ่านเห็นว่าประเด็นข่าวใดข่าวหนึ่ง มีความสำคัญมากกว่าประเด็นข่าวอื่น ๆ ได้

สื่อมวลชนยังมีอิทธิพลต่อการสร้างภาพพจน์ร่วม (Public Image) ให้เกิดขึ้นกับผู้รับสื่อด้วย ดังนั้น หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจึงเป็นแหล่งประสบการณ์ที่สำคัญแหล่งหนึ่งของผู้อ่าน ในการรับรู้ภาพลักษณ์และตอกย้ำภาพแบบฉบับของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคม ในกรณีที่ประชาชนทั่วไปไม่มีโอกาสได้พบปะและรู้จักกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เป็นประสบการณ์ตรง

ภาพลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นและตอกย้ำบ่อยครั้งเข้า จนบุคคลที่ถูกกล่าวถึงในสื่อมวลชน มีคุณสมบัติหรือลักษณะแบบใดแบบหนึ่งในสายตาผู้อ่าน เช่น ชาวอีสานเป็นชนชาติที่ขี้เหนียว คนญี่ปุ่นขยันหรือคนลาวโง่งและขี้เกียจ จนทำให้ผู้อ่านเชื่อและจัดคนกลุ่มนั้นให้มีลักษณะเช่นนั้นเสมอไป กระบวนการตัดสินใจเช่นนี้เรียกว่า แบบฉบับ (stereotype) (จิตราภรณ์ วนัสพงศ์, 2539)

หากหนังสือพิมพ์ไทยสร้างความเป็นจริงเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในใจผู้อ่าน เมื่อภาพลักษณ์เดิม ๆ ถูกตอกย้ำบ่อยเข้า ผู้อ่านก็ย่อมมีแบบฉบับ หรือคุณลักษณะบางประการของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ อยู่ในใจไปโดยปริยาย

ส่วนแบบฉบับ ก็คือความเชื่อ ความคาดหวังล่วงหน้า ซึ่งคน ๆ หนึ่งจะคิด รู้สึก และประพฤติปฏิบัติ แบบฉบับทำให้เราคาดเดาถึงบางสิ่งบางอย่างที่เราเพิ่งจะได้พบ โดยนำไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่เหมือนกันกับที่เราเคยพบมาก่อน

Henry L. Roediger และคณะ (1984) ได้อธิบายเรื่องนี้ไว้ว่า มนุษย์สร้างภาพประทับของผู้อื่นไว้ในใจได้หลายวิธี ไม่ว่าจะเป็น สีผิว เพศ อายุ ความมีเสน่ห์ หรือเสื้อผ้า และส่วนมากเป็นภาพที่เกิดขึ้นเมื่อแรกเห็น ภาพของผู้อื่นที่เห็นอย่างชัดเจนมักจะก่อให้เกิดการตัดสินผู้คนนั้นในทันที และคนส่วนมาก มักจะตัดสินผู้อื่นบนพื้นฐานของ “แบบฉบับทางวัฒนธรรม” (Cultural Stereotype) มากกว่าจะตัดสินจากบุคคลที่ได้พบ ซึ่ง “แบบฉบับ” หมายถึง ความเชื่อที่ว่า สมาชิกทุกคนในกลุ่ม จะมีลักษณะนิสัยคล้ายคลึง กันหมด ซึ่งการด่วนตัดสินใจเช่นนี้เป็นสิ่งที่ผิด เมื่อแบบฉบับคือการตัดสินลักษณะหรือนิสัยของคนคนหนึ่ง ตามความเชื่อที่มีต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในหัวสมองของเรา ดังนั้น “แบบฉบับ” ก็จะกลายมาเป็นบรรทัดฐานทางสังคมที่ใช้ในการอธิบายลักษณะของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

เราให้ความสนใจต่อสื่อมวลชน ในฐานะที่เป็นแหล่งป้อนข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นจริงในสังคม หรือการสร้างความเป็นจริงในสังคม เพราะสื่อมวลชนสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้ในวงกว้าง ดังนั้นสื่อมวลชนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ ก็จะเป็นผู้สร้าง “ความเป็นจริงในสังคม” รวมทั้ง “แบบฉบับทางสังคม” ให้ผู้รับสื่อได้รับรู้ไปด้วย

แนวคิดเรื่อง “แบบฉบับ” สนับสนุนแนวคิดเรื่อง “ภาพลักษณ์” นั่นก็คือ ทั้งภาพลักษณ์และแบบฉบับเป็นสิ่งที่สื่อมวลชนสร้างขึ้น และมีอิทธิพลต่อแหล่งข้อมูล ความคิด ความรู้สึก และความเชื่อของผู้รับสาร “แบบฉบับ” สามารถอธิบายภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่ถูกนำเสนอลักษณะของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมในฐานะชนกลุ่มน้อยเพียงบางแง่มุม เป็นภาพที่ง่ายต่อการรับรู้และถูกสรุปมาแล้ว และมีอิทธิพลต่อทัศนคติของผู้อ่านหนังสือพิมพ์เมื่อถูกนำเสนอซ้ำกันบ่อย ๆ ว่าชนกลุ่มน้อยทุกคนมีคุณสมบัติเฉพาะ เช่น ล้าหลังกว่า เป็นศัตรู ยากจน และเป็นตัวสร้างปัญหา เป็นต้น

ภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมที่ถูกนำเสนอโดยหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นสิ่งที่เกิดจากการที่คนเรารับรู้ต่อสิ่งต่าง ๆ ทั้งจากประสบการณ์ตรงและประสบการณ์ทางอ้อม โดยหนังสือพิมพ์เป็นประสบการณ์ทางอ้อมที่สำคัญในการที่จะทำให้ประชาชนได้รับรู้ถึงภาพลักษณ์ของกลุ่ม

บุคคล หรือประเทศอื่น ๆ กล่าวคือ หนังสือพิมพ์จะทำหน้าที่ในการสร้างภาพลักษณ์ของสิ่งต่าง ๆ ทั้งนี้ โดยการสร้างภาพลักษณ์เหล่านั้นอาจไม่ใช่คุณสมบัติที่แท้จริงของสิ่งนั้นก็ได้อีก สำหรับภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคม เป็นผลจากการทำงานของหนังสือพิมพ์รายวัน ในการสร้างภาพลักษณ์ให้ปรากฏต่อการรับรู้ของผู้รับสาร

ทั้งนี้จากผลการวิเคราะห์การนำเสนอภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยของหนังสือพิมพ์รายวัน ภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่ถูกนำเสนอ ในหนังสือพิมพ์รายวันนั้นเป็นภาพลักษณ์ในเชิงลบเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ มีถึงจำนวนร้อยละ 62.33 ขณะที่ภาพลักษณ์ในเชิงบวกมีเพียงร้อยละ 37.66 เท่านั้น โดยภาพลักษณ์เหล่านี้จะถูกสะท้อนผ่านเหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์ ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์บุกยึดสถานทูตพม่าประจำประเทศไทยของกลุ่มนักศึกษาหัวรุนแรงชาวพม่า ภาพของกลุ่มกะเหรี่ยงก่อจลาจลร่วมกับนักศึกษาพม่าบุกยึดโรงพยาบาลศูนย์ราชบุรี พร้อมจับผู้ป่วย แพทย์ และพยาบาลเป็นตัวประกัน ภาพของนักโทษที่จับตัวผู้บัญชาการเรือนจำพร้อมผู้คุมเพื่อหลบหนีออกจากเรือนจำ ภาพของแรงงานชาวพม่าก่ออาชญากรรมฆ่านายจ้างหรือพวกเดียวกันเมื่อเกิดความไม่พอใจ ชาวมุสลิมก่อการร้ายในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยกลุ่มต่าง ๆ ภาพของ ขจก. แบ่งแยกดินแดนสี่จังหวัดภาคใต้ การเรียกค่าคุ้มครองในพื้นที่ การก่อวินาศกรรมสถานที่ราชการ โรงเรียน สถานีดำรวจ รางรถไฟ ถนน ของกลุ่มโจรมุสลิมหัวรุนแรง กลุ่มมาเฟียชาวอินเดียที่ไล่ล่าล้างแค้นกันข้ามประเทศ กลุ่มมาเฟียชาวอินเดียในเมืองไทยที่สร้างอิทธิพลมีขุมมือปืนในสังกัด ภาพของแก๊งลูกหมูชาวจีนที่ก่อเหตุสังหารเพื่อนร่วมแก๊งอย่างโหดเหี้ยมเมื่อเกิดการหักหลังทางธุรกิจเดือนตุลาคมในหน้าหนังสือพิมพ์บ่อยครั้ง แก๊งชาวจีนพันทะเลที่ค้าแรงงานเถื่อน การจัดส่งแรงงานจีนไปประเทศที่สาม ที่นับวันจะขยายขอบเขตอิทธิพลโยงโย่เครือข่ายที่ผิดกฎหมายต่าง ๆ มากมาย ภาพของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ บริเวณภาคเหนือของไทยค้ายาเสพติด ซึ่งปัจจุบันได้เกิดวิกฤติยาเสพติดระบอบในหมู่เยาวชนไทย ซึ่งผลิตและค้าโดยกลุ่มชนกลุ่มน้อยของพม่าที่มาตั้งโรงงานผลิตอยู่ใกล้บริเวณชายแดนไทย และอาศัยชนกลุ่มน้อยบนที่สูงของไทยเป็นผู้ขนส่งยาเสพติดเข้าประเทศไทย

โดยภาพลักษณ์เหล่านี้ถูกใช้บ่อย ๆ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เป็นเรื่องของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย หนังสือพิมพ์รายวันจะมีการระบุให้ภาพ ใช้คำ ภาษาที่เป็นสมญานามว่า กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยเป็นพวกนิยมความรุนแรง เขี้ยวโหด มักแก้ปัญหาด้วยการใช้กำลัง ความรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นการก่อวินาศกรรม การก่อการร้าย อาชญากร มาเฟีย อยู่เสมอ การนำเสนอเนื้อหาที่แสดงภาพลักษณ์เชิงลบ ด้วยถ้อยคำ สำนวนภาษาที่แสดงถึงภาพลักษณ์ของชาวอินเดียในการนำเสนอของหนังสือพิมพ์

เหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้ภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่ถูกนำเสนอทางหนังสือพิมพ์รายวัน มักจะมีแต่ภาพลักษณ์ในเชิงลบนั้น ก็อาจมาจากลักษณะในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันเองด้วย ที่มักจะนำเสนอภาพลักษณ์ของชนกลุ่มน้อย หรือชาวต่างชาติ คนต่างเชื้อชาติ ศาสนา ไปในเชิงลบอยู่แล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตราภรณ์ วนัสนันท์ (2539) ที่พบว่า แนวคิดเรื่องชาติพันธุ์นิยมมีอิทธิพลในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับชนชาติอื่นในหนังสือพิมพ์ไทย โดยในการศึกษาเรื่องชาติพันธุ์นิยมในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับลาวของหนังสือพิมพ์ไทย มีการนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นว่า มีกระบวนการสร้างภาพลักษณ์ของลาวให้เป็นลบและด้อยกว่า พร้อมกับการสร้างภาพลักษณ์ของไทยให้เป็นบวกและเหนือกว่า

ทั้งนี้การที่ภาพลักษณ์ในเชิงลบของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวันเป็นจำนวนมาก ก็เป็นที่แน่นอนว่าประชาชนไทยผู้อ่านก็ย่อมมีแนวโน้มที่จะรับรู้ต่อภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ตามที่หนังสือพิมพ์นำเสนอดังกล่าว เมื่อถูกตอกย้ำมาก ๆ ก็จะกลายเป็นแบบฉบับของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ๆ ที่จะปรากฏต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้รับสารชาวไทยต่อไป เช่น มีภาพของผู้ก่อการร้ายต่อชาวพม่าที่อยู่ในประเทศไทย ภาพของมาเฟียชาวอินเดีย ภาพผู้มีอิทธิพล นายบ่อนของชาวจีน ภาพของพ่อค้ายาบ้าชาวเขา ภาพของ ขก.ชาวไทยมุสลิมภาคใต้ เป็นต้น จนทำให้ผู้อ่านเชื่อและมีภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ มีลักษณะเช่นนั้นไปโดยปริยาย กระบวนการเช่นนี้เรียกว่าแบบฉบับ (stereotype) นั้นเอง

สรุปผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า จากปรากฏการณ์การสะท้อนภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยของหนังสือพิมพ์รายวัน ในรูปแบบข่าว หากนำแนวคิดสื่อมวลชนกับการสะท้อนภาพความเป็นจริงทางสังคม มาอธิบายเหตุการณ์ดังกล่าวแล้ว กล่าวได้ว่าจริง ๆ แล้ว หนังสือพิมพ์รายวันไม่ได้ทำให้ประชาชนผู้รับสารได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นจริงในโลกของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน รอบด้าน แต่อย่างใด แต่หนังสือพิมพ์ได้เลือกกลั่นกรอง เลือกสรรเฉพาะบางเรื่องราวบางเหตุการณ์ ที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และมีความสำคัญมีผลกระทบหรือคนส่วนใหญ่ในสังคมให้ความสนใจ ณ ห้วงเวลาหนึ่ง นำเสนอสู่ผู้รับสาร

กล่าวคือในขณะที่โลกแห่งความเป็นจริง มีเรื่องราวเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ทั้งในด้านดีและร้าย แต่หนังสือพิมพ์รายวันมักจะเลือกรายงานข่าวเฉพาะเรื่องราวในด้านลบ ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้ง การก่อความรุนแรง อาชญากรรม หายนะด้านต่าง ๆ จนดูเหมือนว่าโลกของชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยมีแต่เหตุการณ์ร้าย ๆ เกิดขึ้น ในขณะที่เหตุการณ์ในเชิงบวกเช่นเรื่องราวในเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ กลับถูกนำเสนออยู่น้อยมาก หรือหากนำเสนอก็เพียงเป็นเนื้อหาเล็ก ๆ ไม่ให้ความสำคัญ แต่กลับให้ความสำคัญกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวในด้านลบ โดยการกำหนดเรื่องพิจารณา (Agenda Setting) เช่น การนำเสนอเป็นข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวเด่นหน้าใน หรือเน้นย้ำประเด็นนั้น ๆ ทำให้ผู้รับสารมีแนวโน้มที่จะเห็นว่า เรื่องราวนั้นเป็นเรื่องเด่นที่สุด รวมทั้งในการนำเสนอเนื้อหา มักเป็นประเด็นด้านร้าย ให้ภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในเชิงลบ

ส่วนรูปแบบของคอลัมน์ประจำ รายงาน/สารคดี บทความ ที่ถูกนำเสนอมากในลำดับรองลงมา ซึ่งเป็นส่วนของการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ มุมมองที่นำเสนอมีความเป็นกลาง ให้ข้อมูลที่รอบด้านมากขึ้น ทำให้เรามีความเข้าใจต่อประเด็นปัญหาในเรื่องราวเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น แต่จากการศึกษาพบว่ามีกรนำเสนอน้อยกว่าในรูปแบบข่าวถึงครึ่งหนึ่ง จึงทำให้เราได้รับรู้ข่าวสารจากการอ่านเนื้อหาในรูปแบบข่าวมากกว่า

ทั้งนี้ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย ขึ้นอยู่กับนโยบายของหนังสือพิมพ์ที่มุ่งจะสนับสนุนประเด็นใดประเด็นหนึ่งเป็นหลัก เช่น หนังสือพิมพ์บางฉบับมีนโยบายมุ่งเน้นการเสนอเนื้อหาที่สนับสนุนการอยู่ร่วมกันโดยสันติของกลุ่มชนต่าง ๆ ในชาติ โดยทำหน้าที่เสนอข่าวสารในแง่บวกต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องราวที่กำลังเป็นความไม่สงบในสังคม เพื่อก่อให้

เกิดความรู้ความเข้าใจต่อชนส่วนใหญ่ในประเทศ ซึ่งจัดเป็นหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ หรือหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมที่มีนโยบายในการเสนอเนื้อหาโดยการเสนอข่าวตามประเด็นที่ประชาชนกำลังให้ความสนใจ นอกจากนี้เนื้อหาต่าง ๆ ที่ทำไปยังต้องผ่านขบวนการคัดเลือกของบรรณาธิการตามทฤษฎีผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper) ซึ่งเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ ทั้งที่เป็นการรายงานข่าว และบทความ แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงระดับของความตระหนักในบทบาทหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชนที่จะต้องถ่ายทอดแนวความคิดนี้สู่สังคมด้วย

ในส่วนของประเด็นในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคม ที่มักจะนำเสนอในประเด็นด้านร้ายมากกว่าด้านดี อาจเกิดจากนโยบายของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับซึ่งจะเป็นตัวกำหนดทิศทางในการนำเสนอเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ซึ่งประเด็นนี้จะมีผลต่อการนำเสนอเนื้อหาของสื่อข่าวอย่างมาก เพราะถึงแม้จะมีความรู้และความเข้าใจทั้งเรื่องประโยชน์และความจำเป็นในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยก็ตาม แต่หากนโยบายของหนังสือพิมพ์ในองค์กรที่ตนสังกัดอยู่ไม่เอื้ออำนวย ก็ไม่สามารถจะนำเสนอข่าวหรือแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางได้

สำหรับเหตุการณ์ที่จะสามารถนำมาเสนอเป็นข่าว ในเนื้อหาของการประสานความร่วมมือ การแก้ไขความขัดแย้งทางสังคม ในแง่ของการเป็นเวทีสำหรับการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นในรูปแบบต่าง ๆ โดยสะท้อนภาพตัวตนของคนทุกคนในกลุ่มสังคม เช่น การที่ จนท.รัฐออกมาชี้แจงถึงแนวทางแก้ไขผลกระทบของปัญหาชนกลุ่มน้อยในสังคม ปัญหาแรงงานต่างด้าว หรือนักวิชาการออกมาแสดงความคิดเห็นสนับสนุนการประสานความเข้าใจของทุกกลุ่มชนในสังคม หรือการจัดประชุมสัมมนาเพื่อศึกษาถึงผลดีผลเสีย และความร่วมมือระหว่างประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในฐานะชน กลุ่มน้อยในสังคม เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นน้อยมาก

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์เสนอเนื้อหาในเชิงลบเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคม มากกว่าการประสานความเข้าใจ และเป็นกลไกที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ คือตัวผู้สื่อข่าวเองอาจไม่ตระหนักถึงความจำเป็นในการประสานความขัดแย้งในสังคม จึงขาดความรับผิดชอบในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมในเชิงสร้างสรรค์ ที่แสดงถึงความเข้าใจในวิถีชีวิตระหว่างกลุ่มชนต่าง ๆ ในสังคม และขาดความรับผิดชอบในภารกิจที่สำคัญของสื่อมวลชน ตามทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม ในแง่การเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในรูปแบบต่าง ๆ ของคนทุกกลุ่มในสังคม ทั้งนี้สื่อมวลชนมีความเป็นอิสระที่สุด แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องยอม

รับพันธกรณีที่มีต่อสังคม ยอมรับและปฏิบัติตามมาตรฐานของการทำหน้าที่ของตนที่ได้กำหนดไว้ อย่างเคร่งครัด โดยเน้นในเรื่องความเป็นกลาง การแก้ไขความขัดแย้งทางสังคม และเป็นกลไกที่ ก่อให้เกิดความร่วมมือ

การศึกษาการสะท้อนภาพกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย จากการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับ กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์รายวัน ยังแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ตามทฤษฎี ปทัสถานทางสังคม (Normative Theory) ที่ระบุเป้าหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชน โดยชี้ชัดว่าสื่อมวลชนควรจะต้องเข้าไปที่จุดใดจุดหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลง หรือ ความขัดแย้งทางสังคม สื่อมวลชนมิได้รับผิดชอบเฉพาะการเป็นแหล่งเผยแพร่ข่าวสารเท่านั้น แต่จะ ต้องก้าวออกไปพิจารณาว่า ข่าวสารที่รับเข้ามาและส่งออกไป สามารถจะส่งผลต่อการประสานความ เข้าใจระหว่างกลุ่มชนต่าง ๆ ในสังคมหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

กรณีนี้ หากหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตามทฤษฎีปทัสถานทางสังคมดังกล่าวแล้ว ก็ย่อมจะต้องก้าวออกไปพิจารณาว่า การประสานความ เข้าใจระหว่างกลุ่มชนต่าง ๆ ในสังคมจะทำให้เกิดผลดีต่อสังคมอย่างไร และทำหน้าที่ผลักดันแนว ความคิดนี้ออกสู่สาธารณชนเพื่อให้เกิดสาธารณมิตีร่วมกันที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป แทนที่จะ เสนอข่าวสารตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับผู้กำหนดนโยบายของหนังสือพิมพ์ซึ่ง เป็นองค์กรที่สำคัญที่จะสามารถกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting) อันก่อประโยชน์ให้กับ สังคมได้ ซึ่งเมื่อหนังสือพิมพ์ได้แสดงบทบาทในการกำหนดวาระอย่างถูกต้อง เพื่อการเสริมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจในการร่วมกันอย่างสันติของทุกกลุ่มชนในสังคมได้แล้ว ย่อมถือได้ว่าหนังสือพิมพ์ ได้ทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในความรับผิดชอบต่อสังคมได้อย่างสมบูรณ์

ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าหนังสือพิมพ์รายวันมีแนวโน้มที่จะเสนอเนื้อหาสนับสนุนการประสาน ประโยชน์ระหว่างกลุ่มชนต่าง ๆ ในสังคมมากขึ้นต่อไปในอนาคต รวมทั้งเป็นการสะท้อนให้เห็นด้วยว่า สังคมไทยเริ่มมีการยอมรับในเรื่องการประสานความเข้าใจระหว่างกลุ่มชนต่าง ๆ ในสังคมเพื่อการอยู่ ร่วมกันโดยสันติ อันแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤติที่ประชาชน ต้องการข้อมูลในการตัดสินใจ หนังสือพิมพ์ก็ได้แสดงบทบาทในการเป็นกลไกที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ

โดยการนำเสนอเนื้อหาที่สนับสนุนการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เสนอข่าวของทุกกลุ่มชนในเชิงสร้างสรรค์ รอบด้าน มากกว่าที่จะเสนอข่าวเพียงด้านใดด้านหนึ่ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย จากหนังสือพิมพ์ กลุ่มตัวอย่างเพียง 2 ฉบับ คือ ไทยรัฐ และมติชน แม้จะได้ภาพรวมที่ตอบคำถามวิจัยได้ แต่ผู้วิจัยเชื่อว่า หากมีกลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์รายวันไทยหลากหลายกว่านี้ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์แนวธุรกิจ ภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยที่ได้อาจจะหลากหลายและชัดเจนมากขึ้น
2. งานวิจัยชิ้นนี้ เน้นศึกษาภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ จากเอกสาร คือ ข้อความในหนังสือพิมพ์ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเท่านั้น มิได้ศึกษาภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสายตาของประชาชนไทย หรือผู้อ่านหนังสือพิมพ์ และไม่ได้ทำการศึกษาโดยวิธีการสัมภาษณ์บุคคลต่อกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ของแหล่งข่าว ซึ่งอาจจะช่วยให้เห็นที่มาของภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวันไทยได้ชัดเจนมากขึ้น
3. ควรมีการสำรวจการรับรู้ของผู้รับสารชาวไทย ว่ามีการจัดลำดับความสำคัญต่อประเด็นปัญหาของเรื่องราว ที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทย เหมือนหรือต่างกับที่หนังสือพิมพ์รายวันนำเสนอหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนในด้านการกำหนดเรื่องพิจารณา (Agenda Setting) ของประเด็นปัญหา เรื่องราว ที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมไทยนั่นเอง
4. ควรมีการศึกษาแนวคิด อุดมการณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคม ในฐานะชนกลุ่มน้อยในสังคม ที่ปรากฏอยู่ในบทเพลงพื้นบ้าน บทกวี นิทาน ซึ่งอาจจะสะท้อนภาพกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง กว้างขวาง กว่าการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวันเท่านั้น